

Azərbaycanda beynəlxalq standartlara cavab verən vergi sistemi qurulmuşdur

Fazil MƏMMƏDOV,

vergilər naziri, 1-ci dərəcəli dövlət vergi xidməti müşaviri

2015-ci ilin fevral ayının 11-də Vergilər Nazirliyinin yaradılmasının 15 ili tamam olur. Həmin gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Baş Dövlət Vergi Müfəttişliyinin bazasında Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinin yaradılması haqqında 11 fevral 2000-ci il tarixli 281 nömrəli fərman imzalamışdır. Bu tarixdən keçən 15 il Azərbaycanın vergi sisteminin inkişafında, vergi xidmətinin müstəqil struktur kimi formalaşmasında, ölkəmizdə vergi sisteminin müasir standartlar əsasında yenidən qurulmasında və vergi islahatlarının həyata keçirilməsində mühüm dövr olmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin Vergilər Nazirliyinin müstəqil dövlət strukturu kimi yaradılması barədə verdiyi bu mühüm siyasi qərar ölkəmizin həyatında aparılan köklü və davamlı islahatların dərinləşdiyi və artıq öz müsbət nəticələrini verməyə başladığı bir dövrə təsadüf edirdi. Bu elə bir vaxt idi ki, azad iqtisadi münasibətlər iqtisadiyyatı dirçəldir, əhalinin fəallığını artırır, yeni mülkiyyətçilər və sahibkarlar təbəqəsi formalaşır. Yeniləşən iqtisadi mühitin stimullaşdırılması, bazar iqtisadiyyatına keçidin sürətləndirilməsi dövlətin bu prosesdə tənzimləyici rolunu təkmilləşdirmək zərurəti yaradırdı. Məhz belə bir vaxtda ulu öndər Heydər Əliyevin «Biz bazar iqtisadiyyatını vergi yolu ilə tənzimləməliyik» fikri dövlətin iqtisadi siyasətinin leytmotivinə çevrildi.

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı kimi Vergilər Nazirliyinin qarşısına dövlət vergi siyasətini həyata keçirmək, dövlət büdcəsinə vergilərin və digər daxilolmaların vaxtında və tam yığılmasını təmin etmək və bu sahədə dövlət nəzarətini həyata keçirmək kimi mühüm vəzifələr qoyuldu. Yeni vergi inzibatçılığının formalaşdırılması missiyası da Vergilər Nazirliyinin üzərinə düşürdü və ötən 15 il ərzində Azərbaycanın vergi orqanları bu missiyanı layiqincə həyata keçirməyə çalışmışlar.

İslahatlarla zəngin 15 il

Yeni yaradılmış nazirliyin əsas prioritetləri əlbəttə ki, ilk növbədə uzun illər köhnə inzibati idarəetməyə əsaslanan bir sistemin müasir menecmentlə əvəzlənməsi, ölkəmizdə təşəkkül tapmaqda olan sahibkarlıq subyektləri, vergi ödəyiciləri ilə işin təmamilə başqa səviyyədə qurulması, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, inzibatçılığın dəyişdirilməsi idi. Məhz buna görə də ilk illər vergi xidmətinin idarəetmə sisteminin yenidən qurulması və vergi qanunvericiliyi bazasının

yaradılması mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi. Sonrakı mərhələlərdə vergi inzibətçiliğinin modernləşdirilməsi və vergi sisteminin texnoloji baxımdan təkmilləşdirilməsi davam etdirilmiş, elektron hökumətin qurulması ilə əlaqədar biznes və dövlət arasında yeni tərəfdaşlıq münasibətləri formalaşmışdır. Ötən 15 il ərzində aparılmış genişmiqyaslı islahatlar, reallaşdırılmış kompleks tədbirlər, konkret hədəflərə yönəlmiş proqramların uğurla yerinə yetirilməsi nəticəsində ölkəmizdə müasir beynəlxalq standartlara cavab verən vergi xidməti yaradılmışdır.

Əlbəttə, bütün bunlar asan əldə olunmamışdır. Ölkəmizin vergi sistemi və inzibətçiliğinin rəqabətqabiliyyətli olması, vergi menecmentinin müasirləşdirilməsi üçün xeyli zaman və əmək sərf olunmuş, bir sıra layihələr həyata keçirilmişdir.

Təkmil vergi qanunvericiliyi, səmərəli vergi mühiti və aşağı vergi yükü

Ölkənin uzunmüddətli strateji inkişaf planlarının uğurla reallaşdırılmasının əsas şərtlərindən biri vergi sisteminin stabilliyi və onun proqnozlaşdırıla bilən olmasıdır.

Məlum olduğu kimi, hər bir vergi sisteminin dayanıqlığı, ilk növbədə, onun fəaliyyəti üçün təkmil qanunvericiliyin və hüquqi-normativ bazanın mövcudluğu ilə şərtlənir. Ölkəmizdə vahid vergi qanunvericiliyinin formalaşdırılması ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu öndər Nazirlər Kabinetinin 1998-ci il noyabrın 6-da keçirilmiş geniş iclasındakı yekun nitqində dövlət müstəqilliyi əldə olunduqdan sonra vergitutma sahəsində qəbul edilmiş çoxsaylı normativ aktların Azərbaycanın vergi sisteminin ayrı-ayrı sahələrini əhatə etdiyindən vergi sisteminin idarə olunmasında bir sıra problemlərin yaranmasını, vergi qanunvericiliyində mövcud olan boşluqların istər vergi ödəyicilərinin, istərsə də vergi xidməti orqanlarının fəaliyyətində çətinliklər yaratdığını, vergitutmanın qanunvericilik və metodoloji bazasının təkmilləşdirilməsinin zəruriliyini qeyd edərək, qısa müddətdə Vergi Məcəlləsinin layihəsinin hazırlanması ilə əlaqədar hökumətə tapşırıqlar verdi. Bu tapşırıqdan sonra aparılan gərgin işlər 2000-ci ilin iyul ayında Vergi Məcəlləsinin layihəsinin geniş müzakirələrdən sonra Milli Məclis tərəfindən qəbul edilməsi və 1 yanvar 2001-ci il tarixdən qüvvəyə minməsi ilə nəticələndi. Məcəllənin qəbul edilməsi vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi və onun beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması sahəsində atılmış ən vacib addımlardan biri idi və bu, aparılan islahatların genişləndirilməsi üçün bir təkan rolunu oynadı. Ötən illər ərzində Vergi Məcəlləsi iqtisadi reallığın tələblərinə adekvat olaraq təkmilləşdirilmişdir. Məcəllənin müddəalarının böyük bir hissəsi vergi ödəyicilərinin hüquqlarının qorunmasına və təmin edilməsinə xidmət edir.

Ötən 15 ildə iqtisadiyyatda başlanan inkişaf meyillərini sürətləndirmək və sahibkarlığa verilən dövlət dəstəyini genişləndirmək məqsədilə ölkədə biznesin fəaliyyəti üçün cəlbedici vergi mühiti yaradılmış, vergi yükü azaldılmış, vergilərin sayı və dərəcələri optimallaşdırılmış, sahibkarlıq üçün əlverişli iqtisadi mühit formalaşdırılmışdır.

Bu gün Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi təkcə fiskal məqsədlərə deyil, həm də iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi, ayrı-ayrı fəaliyyət sahələrinin inkişafının stimullaşdırılması, investisiyaların və yeni texnologiyaların cəlb olunması və bir sıra məqamlarda sosial sahələrin

dəstəklənməsi kimi məqsədlərə də xidmət edir. Fiskal, sosial və tənzimləyici funksiyalara əsaslanan fəal vergi siyasəti Azərbaycanda həyata keçirilən iqtisadi siyasətin mühüm tənzimləmə mexanizmlərindən biridir.

Bunların sırasında 2001-ci ildən kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına uzunmüddətli vergi güzəştlərinin verilməsi, sənayenin innovasiyalar əsasında inkişaf etdirilməsi, mühüm strateji layihələr kimi texnoparkların yaradılması və onların inkişafının stimullaşdırılması üçün vergi qanunvericiliyində güzəştlərin tətbiq edilməsini, fiziki şəxslərin əmanətləri üzrə ödənilən faizlərə gəlir vergisi üzrə verilən sosial xarakterli güzəştlər sistemini, ölkə iqtisadiyyatının aparıcı sahələrindən olan bank sektorunun inkişafı üçün ayrı-ayrı zamanlarda verilən vergi tətillərini, eləcə də cəmiyyətin müxtəlif sosial qruplarının gəlirləri arasındakı bərabərsizliyin minimuma endirilməsi üçün verilmiş sosial yönümlü vergi güzəştləri və azadolmalarını və s. qeyd etmək olar.

Hazırda ölkəmizin Avropaya inteqrasiyasının sürətləndirilməsi istiqamətində vergi sahəsində əsas prioritetlərdən biri vergi qanunvericiliyinin Avropa İttifaqının qanunvericiliyinə uyğunlaşdırılmasıdır. Qanunvericiliyin uyğunlaşdırılması ilə bağlı ilkin mərhələdə Avropa İttifaqının dolaylı vergitutma sahəsində 7 Direktivi üzrə əsas tələbləri təhlil edilərək müəyyənləşdirilmişdir. 2015-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə aksizlərlə bağlı edilmiş son dəyişikliklər də məhz bu uyğunlaşdırma prosesinin tərkib hissəsidir.

Beləliklə, bu gün biz əminliklə söyləyə bilərik ki, ötən 15 il ərzində Azərbaycanda uzunmüddətli strateji inkişaf planlarının məqsədlərinə cavab verən sabit vergi sisteminin qurulmasına nail olunmuşdur. Vergi qanunvericiliyi sahibkarlıq fəaliyyəti üçün cəlbedicidir, vergi yükü rəqabətə davamlıdır.

Aydın, şəffaf və sadə inzibatçılığa doğru: vergi inzibatçılığında islahatlar

Vergi inzibatçılığının modernləşdirilməsi vergi öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin biznes üçün sadələşdirilməsinə, vergi orqanları üçün isə vergi nəzarəti prosesində inzibatçılığın müasirləşdirilməsinə əsaslanır.

Bu mühüm vəzifənin həyata keçirilməsi üçün ölkəmizin vergi xidməti əsaslı modernizasiya prosesindən keçmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 12 sentyabr 2005-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasında vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi Dövlət Proqramının (2005-2007-ci illər)» uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində vergilərin könüllü ödənilməsi sisteminin inkişaf etdirilməsinə nail olunmuş, vergidən yayınma halları ilə mübarizə gücləndirilmiş, vergilərin məcburi ödənilməsi sistemi təkmilləşdirilmiş, vergi orqanlarında beynəlxalq standartlara uyğun idarəetmə sistemi inkişaf etdirilmiş, müasir informasiya-kommunikasiya sistemləri yaradılmışdır. 2005-2007-ci illərdə bu Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi vergi sistemində geniş diapazonlu texniki imkanlara malik texnoloji bazanın yaradılması ilə nəticələnmişdir.

Vergi inzibatçılığının modernləşdirilməsi prosesi sonrakı illərdə də davam etdirilmiş, vergi xidmətində informasiya texnologiyalarının geniş tətbiqi vergi inzibatçılığının asanlaşmasına, ona çəkilən xərclərin əhəmiyyətli şəkildə azalmasına imkan vermişdir.

Hazırda vergitutmanın müasir dünya təcrübəsində mövcud olan ən mütərəqqi yenilikləri milli vergi sistemində tətbiq edilir. Dünya Bankının qiymətləndirmələrinə görə, ölkəmiz vergi ödəyicilərinin elektron qeydiyyatı sisteminin uğurlu tətbiqi üzrə dünyanın 12 aparıcı dövləti sırasındadır. Vergi inzibatçılığının modernləşdirilməsi nəticəsində bu gün Azərbaycanda sahibkar vergi orqanlarına gəlmədən bütün öhdəliklərini internet üzərindən yerinə yetirə bilir. Vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsi, vergi öhdəliklərinin icrası, vergi orqanları ilə təmas imkanı verən bütün proseslər elektronlaşdırılmışdır. Vergi ödəyicilərinin təxminən 90 faizi vergi bəyannamələrini elektron şəkildə təqdim edir.

Mobil texnologiyaların imkanlarına söykənən «Asan İmza» layihəsi mobil telefondan istifadə olunmaqla dünyanın istənilən yerindən sahibkara müqavilələr imzalamağa, vergi öhdəliklərini idarə etməyə və yerinə yetirməyə imkan verir. Ölkəmizin bu təcrübəsi ötən il Avropa Parlamentində də uğurla təqdim edilmişdir. «Asan İmza» və «E-audit» kimi mühüm layihələr yalnız regionda deyil, ümumiyyətlə, postsovet məkanında ilk olaraq məhz Azərbaycanın vergi sistemində reallaşdırılmış və bu, bir çox ölkələrin marağına səbəb olmuşdur.

ƏDV inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi və ƏDV-dən yayınma hallarının qarşısının alınması məqsədilə ƏDV depozit hesabının, elektron vergi hesab-fakturalarının tətbiqi, banklarla real vaxt rejimində inteqrasiya (bank hesablarının «onlayn» rejimdə açılması, şəhadətnamə-dublikatın «onlayn» rejimdə göndərilməsi), nəzarət-kassa aparatlarında məsafədənötürmə qurğularının (GPRS sistemi) tətbiqi, vergi orqanları və digər vergi ödəyiciləri ilə elektron yazışma sisteminin - onlayn kargüzərliyin təmin edilməsi, vətəndaşların internet üzərindən videoqəbulunun aparılması, vergilərin elektron qaydada ödənişinin aparılması sisteminin tətbiqi kimi innovativ-texnoloji yeniliklər vergi xidmətini Azərbaycanın ən müasir texnologiyalardan maksimum istifadə edən dövlət qurumu kimi tanıtdırılmışdır.

İnformasiya cəmiyyəti və vergi sistemi: elektron xidmətlər

Bu sahədə aparılan işlərin əsas istiqaməti vergi ödəyicilərinə xidmət sektorunun genişləndirilməsi, informasiya cəmiyyətinin inkişafı ilə əlaqədar onun yaratdığı imkanların vergi xidmətlərində səmərəli istifadəsinə və vergi sistemində elektron hökumət quruculuğunun tətbiqinin genişləndirilməsinə nail olmaqdır.

Bütövlükdə, son 15 il ərzində vergi ödəyicilərinə xidmət sahəsi vergi sisteminin ən sürətlə inkişaf etdirilən sektoru olmaqla yanaşı, həm də elektron hökumətin elementlərinin praktiki tətbiqi üçün əlverişli müstəvi olmuşdur.

Vergilər Nazirliyi hələ 2003-cü ildə MDB ölkələri arasında ilk dəfə olaraq telefon-məlumat xidməti yaratmış, sonradan bu xidmət ən geniş spektrdə xidmətlər göstərən və Standartlaşma üzrə

Avropa Komissiyası («Austrian Standards plus») tərəfindən EN-15838 standartlarına uyğunluğu barədə keyfiyyət Sertifikatına malik Çağrı Mərkəzinə çevrilmişdir.

Vergilərin könüllü ödənilməsi sisteminin inkişaf etdirilməsi, sahibkarlığın inkişafı və əlverişli biznes mühitinin formalaşdırılması məqsədilə 2007-ci ildən regionlarda, xüsusən ayrıca vergi orqanı olmayan iri şəhər və rayonlarda vergi ödəyicilərinə xidmət göstərən 54 mərkəz yaradılmış, müasir avadanlıqlar və sürətli kommunikasiya sistemi ilə təchiz edilmişdir. Burada vətəndaşlara vergi bəyannamələri, vergi qanunvericiliyi və onun tətbiqi barədə məlumat və izahatların verilməsi, sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərinin, fiziki və hüquqi şəxslərin elektron qeydiyyatına alınması, bəyannamələrin, hesabat və arayışların göndərilməsi, bankda hesabın açılması və s. kimi məsələlərlə bağlı geniş spektrdə xidmətlər göstərilir.

Ərazi vergi orqanlarına və vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə gəlmək imkanı olmayan vergi ödəyicilərinə onlar üçün rahat olan yerlərdə xidmət göstərmək üçün yerli vergi orqanları xüsusi xidmət avtomobilləri ilə təchiz olunmuşlar.

Bu gün Azərbaycanın vergi sistemi dünyanın ən qabaqcıl ölkələrində tətbiq olunan əksər vergi xidmətlərini vergi ödəyicilərinə təqdim edir. Hazırda Vergilər Nazirliyi vergi ödəyicilərinə 59 növ elektron xidmət göstərir. Bu, respublikamızda dövlət orqanları tərəfindən göstərilən ən geniş elektron xidmətlər toplusudur. Vergilər Nazirliyi inzibətçilik sahəsində və elektron xidmətlərin geniş tətbiqi prosesini bundan sonra da fəal şəkildə davam etdirməklə korrupsiya hallarına qarşı mübarizədə mühüm rol oynayan məmur-vətəndaş təmaslarını minimuma endirmək niyyətindədir.

Bizneslə dialoq: partnyorluq münasibətlərinin qurulması

Vergilərin könüllü ödənilməsi sisteminin genişləndirilməsi, bu məqsədlə müasir iqtisadi münasibətlər şəraitində bizneslə tərəfdaşlıq və partnyorluq münasibətlərinin qurulması hazırda vergi orqanlarının fəaliyyətinin prioritet istiqamətlərindəndir.

Vergilər Nazirliyi yaradıldıqdan sonra aparılan islahatların mühüm bir istiqaməti də vergilərin məcburi yığılmasından könüllü ödəniş sisteminə keçidi təmin etmək üçün müvafiq tədbirlərin görülməsi olmuşdur.

Sosial-iqtisadi inkişafın indiki mərhələsində ölkədə vergilərin könüllü ödəniş sisteminin inkişaf etdirilməsinin, vergi mədəniyyətinin yüksəldilməsinin, vergi ödəyiciləri ilə vergi orqanları arasında münasibətlərin sivil və şəffaf əsasda qurulmasının, qarşılıqlı etimad mühitinin formalaşdırılmasının aktuallığı daha da artmışdır.

Müasir vergi inzibətçiliğinin qurulması, sabit qanunvericiliyinin formalaşdırılması, vergi öhdəlikləri və onların icrası sisteminin şəffaflığı, səmərəli apelyasiya sisteminin mövcudluğu, sahibkarlığın inkişafını dəstəkləyən vergi siyasətinin həyata keçirilməsi, vergi yükünün azaldılmasına yönələn vergi islahatları - bütün bunlar əlverişli biznes mühitinin formalaşmasına dəstək vermək istiqamətində Azərbaycanın vergi xidməti tərəfindən atılan addımlardır. Heç şübhəsiz ki, həyata keçirilmiş bu islahatlar bizneslə qurulan yeni tərəfdaşlıq modelinin formalaşmasına öz töhfəsini verəcəkdir.

Rəqabətqabiliyyətli vergi sistemi

Azərbaycanın vergi sisteminin və inzibətçiliğinin rəqabətqabiliyyətliliyinə nail olunması üçün vergi xidmətində mütərəqqi beynəlxalq təcrübənin tətbiqi məsələləri daim diqqətdə saxlanılır. Bu məqsədlə Vergilər Nazirliyinin beynəlxalq əlaqələri genişləndirilir.

Ölkəmizdə rəqabətli işgüzar mühitin yaradılması işinin iştirakçısı olan vergi orqanları qarşısında vergi ödəyiciləri ilə konstruktiv dialoq qurmaq, yaranmış problemlərin aradan qaldırılmasına diqqətlə yanaşmaq, biznesə və vətəndaşlara vergi məsələlərində və innovasiyalarda yardım etmək vəzifəsi durur.

Bu baxımdan, beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, mütərəqqi beynəlxalq təcrübənin öyrənilərək ölkəmizə gətirilməsi, digər ölkələrin vergi orqanları, habelə beynəlxalq və regional təşkilatlarla işgüzar əlaqələrin qurulması, vergi məsələləri üzrə beynəlxalq müqavilələrin bağlanması Vergilər Nazirliyinin prioritet fəaliyyət istiqamətlərindəndir.

Azərbaycanın beynəlxalq inteqrasiya siyasətinə uyğun olaraq, Vergilər Nazirliyi xarici ölkələrin vergi orqanları ilə həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatda əlaqələr qurur. Vergilər Nazirliyi dünyanın vergitutma sahəsində əksər aparıcı və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, habelə Avropadaxili Vergi Administrasiyaları Təşkilatının İcraiyyə Komitəsinin üzvü kimi dünyada mövcud olan ən mütərəqqi təcrübələrin öyrənilməsi və ölkəmizdə tətbiq olunması, insan resurslarının peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması üçün bu təşkilatların verdiyi imkanlardan maksimum yararlanmağa çalışır.

Ölkəmiz vergi sahəsində bir çox beynəlxalq təşəbbüsləri dəstəkləyir. Azərbaycan hələ 2003-cü ildə «Vergi məsələləri üzrə qarşılıqlı inzibati yardım haqqında» OECD-nin və Avropa Şurasının birgə Konvensiyasına qoşulmuşdur. 2014-cü ilin may ayında həmin Konvensiyaya düzəlişlər edilməsi haqqında Protokolun imzalanması zamanı İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (İƏİT) baş katibi cənab Anxel Qurria ölkəmizin bu sahədəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirmişdir.

Beynəlxalq vergi siyasətinin həyata keçirilməsində çox mühüm məsələlərdən biri vergilərə dair beynəlxalq müqavilələrdir. İkiqat vergitutmanın aradan qaldırılması barədə beynəlxalq sazişlərin imzalanması, bir tərəfdən, ölkədə əlverişli investisiya mühitinin yaradılmasına birbaşa təsir göstərir, digər tərəfdən, vergidən yayınma hallarının qarşısının alınması məqsədilə vergi orqanları arasında qarşılıqlı yardım göstərilməsi üçün əlavə imkanlar yaradır.

Beləliklə, ötən 15 ilə nəzər salarkən, Azərbaycan vergi xidmətinin qarşısında duran əsas vəzifələrin yerinə yetirildiyini söyləmək olar. Aparılan islahatlar, həyata keçirilən kompleks tədbirlər vergi xidmətinin fiskal funksiyalarının da yerinə yetirilməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən iqtisadi strategiyanın uğuru, eyni zamanda ölkə iqtisadiyyatının dinamik və davamlı inkişafı, eləcə də yuxarıda qeyd olunan amillərin nəticəsidir ki, dövlət büdcəsinə vergilərin və digər daxilolmaların həcmi son 15 il ərzində 14 dəfəyədək, 2000-ci ildəki 510,4 mln. manatdan 2014-cü ildə 7 mlrd. 113,6 mln. manata qədər artmışdır. Bu zaman qeyri-neft-qaz sektorundan daxilolmalar 14,4 dəfə

artaraq 211,1 mln. manatdan 4306,5 mln. manata, regionlardan daxilolmalar isə 14,8 dəfə artaraq 40 mln. manatdan 591,8 mln. manata çatmışdır.

Xüsusilə vurğulamaq lazımdır ki, bu nailiyyətlərin təməlinə, ilk növbədə, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti, bu siyasətin davamçısı, ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin birbaşa rəhbərliyi və tapşırıqları əsasında həyata keçirilən uğurlu islahatlar, vergi orqanlarına göstərilən dövlət dəstəyi, böyük zəhmət və gərgin iş dayanır.

Bilik iqtisadiyyatına əsaslanan müasir vergi inzibatçılığının inkişaf etdirilməsi

Qarşıda vergi xidmətini yeni çağırışlar gözləyir. Bu gün sərbəst bazar iqtisadiyyatı institutlarının yaradılması və sahibkar təşəbbüskarlığına söykənən iqtisadiyyat modelinin bərqərar olması, iqtisadi və sosial infrastrukturun təkmilləşdirilməsi nəticəsində ölkəmiz yeni bir inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Bu mərhələnin əsas hədəfi çoxşaxəli, səmərəli və innovasiya yönümlü iqtisadiyyatın formalaşdırılmasıdır.

«Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış» İnkişaf Konsepsiyası ölkə iqtisadiyyatı qarşısında dünyanın inkişaf etmiş dövlətləri sırasına daxil olmaq kimi mühüm bir vəzifə müəyyənləşdirmişdir. Bu isə yüksək rəqabət qabiliyyətli, yeni texnologiyalara əsaslanan innovasiya yönümlü bilik iqtisadiyyatının yaradılmasını zəruri edir. Konsepsiyanın icrası məqsədilə Vergilər Nazirliyi tərəfindən 2013-2020-ci illər üçün Strateji Plan təsdiq edilmişdir.

Strateji Planda informasiya texnologiyaları təməlli və bilik menecmentinə əsaslanan müasir vergi inzibatçılığının inkişaf etdirilməsi, onun şəffaflığının və yüksək səmərəliliyinin təmin edilməsi, transfert qiymətlərinin tətbiqi mexanizminin yaradılması, nağdsız ödənişlərin stimullaşdırılması, elektron auditin, elektron ticarətə nəzarətin təmin olunması, vergi ödəyicilərinə göstərilən elektron xidmətlərin daha da genişləndirilməsi, ƏDV-nin tətbiqi mexanizminin təkmilləşdirilməsi, daxildə istehsal olunan və idxal edilən mallara aksizlərin tətbiqi mexanizminin təkmilləşdirilməsi, vergi dərəcələrinin optimallaşdırılması, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, vergidən yayınma risklərinin qiymətləndirilməsi və nəzarət məqsədləri üçün seçim mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi prioritet istiqamətlər kimi müəyyənləşdirilmişdir.

Müasir vergi administrasiyasında analitik potensialın gücləndirilməsi, yeni analitik və informasiya texnologiyalarından sərbəst istifadə etməyi bacaran yüksək biliklərə malik kadrlar vergi orqanlarının dayanıqlı inkişafını və dövlət qarşısında öz funksiyalarının layiqincə yerinə yetirilməsini təmin edir. Bu baxımdan, Vergilər Nazirliyi insan resurslarının təkmilləşdirilməsi işini daim davam etdirəcək. Bu məqsədlə artıq Avropa Birliyi, o cümlədən Fransa və İspaniya vergi administrasiyaları ilə birlikdə müvafiq tvinning layihəsinin də reallaşdırılmasına başlanmışdır.

Vergi inzibatçılığı sahəsində İT innovasiyalarının təşviqinə daim dəstək verilməsi, bu istiqamətdə innovasiya yönümlü intellektual texnologiyaların inkişafı da yaxın gələcəkdə qarşımızda duran vəzifələr sırasındadır.

Həç kimə sirr deyil ki, bir çox dövlətlər dünyanı bürümüş böhranların fəsadlarını öz üzərində hiss edir, büdcə və sosial sahələrdə ciddi çətinliklərlə üzləşirlər. Azərbaycan Respublikasının

Prezidenti cənab İlham Əliyevin yürütdüyü iqtisadi strategiya bu böhranların yaratdığı problemlərin ölkəmizə təsirlərini azaltmağa, vətəndaşlarımızı onun neqativ təsirlərindən qorumağa, dövlətimizin sosial-iqtisadi inkişafının sabitliyinin saxlanılmasına zəmanət verir. Bu strategiyanın davamlı olması üçün dövlət büdcəsinin gəlirləri artmalıdır və şübhə yoxdur ki, ölkədə fəaliyyət göstərən sahibkarlar və vergi orqanları bu vəzifənin icrasını, ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin ildən-ilə daha da artmasını təmin etmək üçün bütün imkanlarını səfərbər edəcəklər.